

Szegedi Ítéltábla
Bf.III.515/2017/7.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2018. február 20. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján a Bf.III.515/2017. számú ügyben meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt **vádlott neve** ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2017. május 17. napján kihirdetett **13.B.426/2016/25.** számú ítéletét **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

A vádlott terhére megállapított folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése büntettét [1978. évi IV. törvény 289.§ (1) bekezdés a) és b) pont] folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése büntetteként [1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés a) és b) pont, (4) bekezdés b) pont] **minősíti.**

A vádlottal szemben alkalmazott vagyonek Kobzás összegét 60.403.000,- (hatvanmillió-négyszázháromezer) forintra **leszállítja.**

Megállapítja, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség összege helyesen 1.253.848,- (egymillió-kettőszázötvenháromezer-nyolcszáznegyvennyolc) forint, mely összeget a vádlott köteles megfizetni az állam javára.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja** azzal, hogy a [szám] számon bevételezett 1 db [sorszám] sorszámú egyszerűsített számla a nyomozati iratok XXXIV. kötetében található.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével vádlott neve vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés és (4) bekezdés], folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §] és folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértésének büntetében [1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés a) és b) pont], ezért a vádlottat - halmazati büntetésül - 4 év börtönbüntetésre, mellékbüntetésül 4 év közügyektől eltiltásra és a gazdasági társaság vezető tisztségének viselésétől mint foglalkozástól 4 év eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a börtönbüntetés legalább háromnegyed részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra. A vádlottal szemben 468.159.000.- forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el, továbbá rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről. Kötelezte a vádlottat az állam javára az összesen felmerült 1.255.138.- forint bűnügyi költségből 500.000.- forint megfizetésére, míg a további 755.138.- forint vonatkozásában akként rendelkezett, hogy az az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentett be az ügyész a vádlott terhére súlyosításért, a kiszabott szabadságvesztés büntetés hosszabb tartamban történő megállapítása érdekében, a vádlott a büntetés enyhítéséért, míg védője a kiszabott büntetés enyhítése és a vádlott számvitel rendjének megsértése büntette alóli felmentése érdekében.

A vádlott védője fellebbezésének részletes indokolásában elsődlegesen az eljárás elévülés miatti megszüntetését, másodlagosan az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz képest eltérő tényállás megállapítását és a vádlott felmentését indítványozta arra figyelemmel, hogy az első fokú ítélet a Be. 351. § (2) bekezdésében leírt valamennyi okból megalapozatlan.

Az elévüléssel összefüggésben a védő kifejtette, hogy a vádlottat 2016. augusztus 18. napján vonták büntetőeljárás hatálya alá, tekintettel arra, hogy a gyanúsított kihallgatása ekkor történt meg, ugyanakkor a terhére rótt adócsalás büntetnének büntetési tétele egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ezért annak büntethetősége - az elkövetés időpontjára figyelemmel - 2016. január 20. napján elévült. Előadta, hogy az 1978. évi IV. tv. 35. § (1) bekezdése szerint az elévülést a hatóság olyan eljárási cselekménye szakítja félbe, amely az elkövető ellen irányul, és az adott bűncselekménnyel kapcsolatos. Álláspontja szerint a vádlottra vonatkozóan annak ellenére is alkalmazandó az elévülés szabálya, hogy a hatóság egyébként ismeretlen tettes ellen folytatott nyomozást, de nem a vádlott ellen, hiszen a vádlott személye végig ismert volt, azt már a feljelentés is tartalmazta. Álláspontja szerint mindezekre figyelemmel a vádlott mint elkövető ellen csak a gyanúsítás közlésével szakadt volna meg az elévülés.

Sérelmezte a védő a nyomozó hatóság által - és az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásában is feltüntetett - áfa adónemben megállapított kár összegét és kiszámításának módszerét is. E körben előadta, hogy amennyiben a vádlott által történt valós gabonabeszerezés, úgy a fel nem lelt bizonylatok áfa tartalmát ellenkező bizonyításig úgy kell tekinteni, hogy azokat befizették, tehát nem okozott kárt a vádlott az ismeretlen összegekkel. Ugyanakkor álláspontja szerint semmilyen módon nem került bizonyításra az, hogy a vádlott számla nélkül, "feketén" vásárolta meg az általa értékesített terményeket. Kifogásolta, hogy az ügyben eljáró igazságügyi könyvszakértő megalapozatlan véleményt készített, jogkérdésben foglalt állást, szakvéleményét gyakorlatilag becslésre alapította. Álláspontja szerint az igazságügyi könyvszakértői vélemény nem felel meg a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara által felállított szakmai standardban leírtaknak, melyre figyelemmel indítványt tett a szakértői kamara megkeresésére ezen kérdés tisztázása érdekében, valamint szakmailag kikezdehetetlen tartalmú igazságügyi könyvszakértői vélemény beszerzésére is.

Fellebbezésében hivatkozott továbbá a védő a Békés Megyei Főügyészség 2016. december 6. napján kelt B.288/2012/55-II. számú határozatára, amely a vádlottal szemben a társasági adó és a munkáltatással kapcsolatos járulékok és járulékvallások vonatkozásában indított több rendbeli adócsalás büntette, valamint magánokirat-hamisítás vétsége miatt indult büntetőeljárást szüntette meg. Hivatkozott az ügyészi megszüntető határozat azon megállapítására, miszerint a társasági adó alapjának meghatározásához nem elégséges az árbevétel kétséget kizáró bizonyítása, hanem az anyagi jellegű ráfordítások értékét is teljes körűen és kétséget kizáró módon bizonyítani szükséges. Érvelése szerint az ügyészség ezen álláspontját az általános forgalmi adó összegének megállapítására is megfelelően alkalmazni lehet és kell, hiszen az általános forgalmi adó fizetési kötelezettség célja sem a tevékenység árbevételének a megadóztatása, hanem az értékesítést terhelő és a beszerzések során előzetesen levont adó különbözetének a megfizetése.

Ezen túlmenően a védői fellebbezés kifejtette, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény

elkövetéséhez a vádlott gyakorlattal, tapasztalattal nem rendelkezett, mint ahogy nem rendelkezett a tevékenység folytatásához szükséges anyagi eszközökkel, tárolókapacitással sem, valamint fizikailag sem volt lehetséges az értékesítési számlákban feltüntetett mennyiségű gabona tényleges értékesítése a részéről. A védelem álláspontja szerint egyértelmű, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményt önállóan nem követhette el, melyet az is alátámaszt, hogy a tanúk a vádlottat nem ismerték. Előadta, hogy 2010 III. és IV. negyedév tekintetében a vádlott el sem követhette az adócsalást, hiszen nem is volt jogosult a bevallás beadására, ezen negyedévek tekintetében a bűncselekményt csak tanú 2 követhette el tettesként. Hivatkozott a védő arra is, hogy a könyvelőként eljár [vezetéknev kersztnev] mindent megtett a vevők érdekeinek képviseletében és azért, hogy a vádlott eladóinak kilétét, a tényleges eseményeket ne lehessen feltárni. Mind vele szemben, mind tanú 1rel szemben hasonló bűncselekmények miatt büntetőeljárások folytak, akikkel kapcsolatban lényegében arra hivatkozott, hogy szerepük a jelen büntetőeljárásban lényegesen meghaladta a vádlottét, őket azonban az ügyészség nem vádolta meg ezen bűncselekmény elkövetésével. E körben hivatkozott arra, hogy gyakorlatilag köztudomású volt, miszerint ezen bűncselekményeket a vádlott nem saját maga követte el. Ennek igazolására csatolta a Gyulai Törvényszék mint elsőfokú bíróság 13.B.157/2017/64. számú, 2018. január 25. napján kelt tárgyalási jegyzőkönyvét, mely azt hivatott alátámasztani, hogy a jelen ügyben nyomozást végző xy nyomozó is tisztában volt ezen körülményekkel. A vádlott védője ezért tárgylás tartását és annak során a jegyzőkönyv tartalmának tárgyalás anyagává tételét is indítványozta.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség képviselője Bf.209/2017/3-II. számú átiratában a tényállás több ponton történő kiegészítése, helyesbítése, a jogi indokolás több tekintetben történő kiegészítése, a bűnösségi körülmények és a jogszabályi hivatkozások számos ponton történő pontosítása mellett indítványozta, hogy az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, hogy a vádlott cselekményét 2 rendbeli az 1978. évi IV. tv. 289. § (1) bekezdés a) és b) pontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő számvitel rendje megsértése büntetnének minősítse, a szabadságvesztés büntetés, valamint a közügyektől eltiltás és a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás tartamát súlyosítsa, a vagyoneklobzás összegét 60.403.000.- forintban állapítsa meg, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

Az eltérő minősítés érdekében előterjesztett ügyészi fellebbezés részben alapos, míg a főbüntetések és a mellékbüntetés súlyosítása érdekében előterjesztett fellebbezés alaptalan, egyebekben a főügyészi átiratban foglaltak helytállóak. A vádlott által a büntetés enyhítése, illetőleg a védő által az elévülés bekövetkezése miatt az eljárás megszüntetése, az eltérő tényállás megállapítása és a vádlott felmentése, valamint a büntetés enyhítése végett előterjesztett fellebbezéseket sem találta az ítélet tábla alaposnak.

Az ítélet tábla a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezésekkel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással felülbírált, melynek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság olyan eljárási szabálysértést nem vétett, amely az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé.

Az ítélet tábla elutasította a védő által a nyilvános ülésen előterjesztett bizonyítási indítványokat. Az ügyben nyomozóként eljár XY által egy másik büntetőeljárásban előadott személyes vélemény jelen ügyben döntő bizonyítékul nem szolgálhat. A Be. 78. § (3) bekezdése szerint a bíróság és az ügyész a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ugyanakkor a (2) bekezdés szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje. Ekként tehát xy vallomásának bizonyító ereje sem múlja felül az eljárás során beszerzett egyéb

bizonyítékokét. Az elsőfokú bíróság pedig széles körű bizonyítás, számos tanúvallomás értékelése alapján jutott azon következtetésre, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményeket megvalósította. E körben tehát az okirati bizonyítéknak a tárgyalás anyagává tételét az ítéltábla nem látta szükségesnek.

Ami a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara megkeresését illeti, a másodfokú bíróság azt is szükségtelennek találta. A szakértő mind a 2009-es, mind a 2010-es adóévek vonatkozásában kétféle variációt készített az áfa adónemben keletkezett adóhiány megállapításához. Az egyik verzió szerint az értékesítést terhelő áfa fizetési kötelezettség megállapítása során kizárólag a cégnév 1. által kiállított és fizikailag is meglévő számlákat vette alapul, míg a másik esetben figyelemmel volt az értékesítési oldalról készült áfa analitika és a számlákat befogadó gazdasági társaságok könyvelésének adataira is. Megállapítható, hogy mindkét esetben figyelembe vette továbbá a beszerzési oldalon fellelhető valamennyi számlát (magyart és külföldit egyaránt), valamint a felvásárlási jegyeket is, és a beszerzési oldalon felmerült áfa összegét az értékesítést terhelő áfa összegéből levonta, majd az egyes variációk szerint felmerült adóhiány összegét ekként tüntette fel. A szakértő nem nyilvánított véleményt jogkérdésben, és nem is vette át a bíróság ítélkező feladatát. Az ügyészség a szakértő által kidolgozott variációk közül azt tette a vád tárgyává, amely az értékesítési oldalt tekintve nem csak a fizikailag rendelkezésre álló, hanem az áfa analitikában és az egyéb gazdasági társaságok könyvelésében is kimutatott további - fizikailag rendelkezésre nem álló - számlákat is figyelembe vette az adóhiány összegének megállapítása során. Az elsőfokú bíróság pedig akként foglalt állást, hogy ugyancsak ezen - a vádirattal egyező - számítási módszert fogadta el, és állapította meg ítéletének tényállásában. A törvényszék megfelelő okát adta annak, hogy miért fogadta el a szakértői vélemény ezen verzióját. Mint a fentebb is kifejtésre került, a bíróság feladata az, hogy a bizonyítékokat egyenként és összességükben is szabadon értékelje. Erre a szakértői kamarának nincs kompetenciája, nem döntheti el a bíróság helyett azt, hogy a szakértői vélemény elfogadható vagy sem. Amennyiben a szakértői véleménnyel kapcsolatosan aggály merül fel, úgy a Be. 109. §-ában foglaltak szerint a szakértőt a bíróságnak fel kell hívnia a szakvélemény kiegészítésére vagy pedig a Be. 111. §-ában írtak alapján más szakértőt kell kirendelni. Az elsőfokú bíróság a szakértői véleményt nem találta aggályosnak, azt elfogadta, melyet megfelelően indokolt. Az ítéltábla a szakértői véleményt ugyancsak aggálytalannak találta, ezért a szakértői kamara megkeresésére irányuló védői indítványt is elutasította.

Az ítéltábla az iratok egybehangzó adataira figyelemmel a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság ítéleti tényállását az alábbiak szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette.

A cégnév 1. 2010. év I. negyedévében az cégnév 2-nek 14.210.000.- forint értékben, 2010. év IV. negyedévében az cégnév 3-nek 457.339.544.- forint értékben állított ki számlát. Ezen túlmenően az ítéltábla kiegészítette a tényállást azzal, hogy szintén 2010. IV. negyedévben a cégnév 1. helyesen a cégnév 4 részére állított ki összesen 133.351.475.- forint értékben számlát.

Ezen helyesbítések és kiegészítés azért váltak szükségessé, mert a könyvszakértői vélemény és a rendelkezésre álló bizonylatok alapján megállapítható, hogy egyrészt az ítéleti tényállás az cégnév 2. részére kiállított számlák összegét helytelenül tartalmazta, illetőleg 2010. év IV. negyedéve vonatkozásában tévesen, a cégnév 3 vonatkozásában tüntetett fel 133.351.475.- forint értékesítést, mely helyesen a cégnév 4. vonatkozásában merült fel, a cégnév 3. felé kiállított számlák összege 457.339.544.- forint.

Mindezen adatok a vádiratban is tévesen szerepeltek, azonban ezen korrekciók nem eredményezik a vádon való túlterjeszkedést, figyelemmel arra, hogy a teljes adóhiány összege, 468.159.000.- forint

megegyezik a vádban írtakkal, és az itt korrigált értékeket is magában foglalja.

Kiegészítette a másodfokú bíróság az ítélet I. tényállási pontját az elkövetés helyével, amely [város neve], tekintettel arra, hogy a cégnév 1. székhelye 2010. szeptember 29. napjáig [város neve] volt, ezt követően pedig [város neve] lett, ezért az adóbevallás benyújtásának helye a [megye neve] NAV Igazgatósága, amely [város neve] található. Helyesbítette továbbá az ítélet tábla a 2010. I. negyedévre vonatkozó áfabevallás benyújtásának időpontját, amely helyesen 2010. július 19. napja.

Kiegészítette az ítélet tábla továbbá az ítélet I. tényállási pontját azzal is, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal [megye neve] Adóigazgatósága a 2011. október 19. napján kelt és 2011. október 24. napján jogerőssé vált 2473566104 számú határozatával a cégnév 1.-t 2009. IV. negyedévtől 2010. IV. negyedévig általános forgalmi adó vonatkozásában 407.756.000.- forint adókülönbséget megfizetésére kötelezte.

Kiegészítette továbbá az ítéleti tényállást azzal, hogy a cégnév 1. a 2010. évi beszámolója vonatkozásában sem tett a letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének eleget az arra 2011. május 31. napjáig nyitva álló határidőben. Ezen kiegészítés azért vált szükségessé, mert az ítéleti tényállás ugyan tartalmazta azt, hogy a vádlott az általa vezetett társaság vagyoni helyzetének áttekintését a 2009. év mellett a 2010-es üzleti évet érintően is teljes mértékben megghiúsította, azonban az utóbbi üzleti év vonatkozásában elmulasztotta feltüntetni az elkövetés időpontját.

A fentiekben túlmenően a 2007. évi CXXVII. tv. és a 2000. évi C. tv. rendelkezéseit az ítélet tábla mellőzte az ítéleti tényállásból, és azokat a jogi indokolás részeként tekintette, ugyanis a következetes bírói gyakorlat szerint az ún. keretdiszpozíciókat kitöltő jogszabályi rendelkezések nem az ítéleti tényállásba, hanem a jogi indokolásba tartoznak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megalapozott tényállást állapított meg, melyet az ítélet tábla a fentebb írt kiegészítésekkel és helyesbítésekkel határozatának alapjául elfogadott.

Nem osztotta az ítélet tábla a bűncselekmények büntethetőségének elévülésére vonatkozó védői hivatkozásokat.

Helytállóan hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott vonatkozásában az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. tv. kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaz. A terhére rótt bűncselekmények elkövetési időpontjai közül az utolsó 2011. május 31. napja volt, ezért az elévülés vizsgálatához az 1978. évi IV. tv. ekkor hatályos állapotát kellett figyelembe venni.

Az 1978. évi IV. tv. ekkor hatályos 33. § (1) bekezdés b) pontja szerint a büntethetőség elévül egyéb bűncselekmény esetén a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább három év elteltével. A vádlott terhére megállapított folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette [1978. évi IV. tv. 310. § (1) bekezdés és (4) bekezdés] büntetési tétele 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés, melyre figyelemmel büntethetősége 8 év alatt évül el. A bűncselekmény elkövetési időpontja 2011. január 20. napja, ekként tehát még a védő által hivatkozott 2016. augusztus 18-i dátum figyelembe vételével sem lehet szó elévülésről ezen bűncselekmény vonatkozásában.

A folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének [1978. évi IV. 276. §] büntetési tétele 1 évig terjedő szabadságvesztés, míg a folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértése büntetnének [1978. évi IV. tv. 289. § (1) bekezdés a) és b) pont, (4) bekezdés b) pont] büntetési tétele

3 évig terjedő szabadságvesztés. Az előbbi bűncselekmény elkövetési időpontja 2011. január 20. napja, míg az utóbbié 2011. május 31. napja, az elévülési idő mindkét bűncselekmény tekintetében 3 év. Ez azt eredményezné, hogy amennyiben kizárólag csak a védő által említett 2016. augusztus 18-i dátum szakítaná félbe az elévülést, úgy ezen két bűncselekmény elévülését valóban meg kellene állapítani.

A BH2007. 363 számú eseti döntés kimondja, hogy a bűncselekmény elévülését csak azok az - ügy előbbre vitelét célzó, tehát érdemi - eljárási cselekmények szakítják félbe, amelyek ténybeli alapja azonos az utóbbi vád tárgyává tett cselekmény ténybeli alapjával (tárgyi feltétel); illetve amelyek meghatározott személy - a későbbi vádlott - ellen, a fentebb említett tények bekövetkezésében, előidézésében játszott szerepének tisztázására irányulnak (személyi feltétel). A fenti feltételek együttes teljesülése esetén az elévülés attól függetlenül félbeszakad, hogy a büntetőeljárás megindítására a későbbi vádlott, ismeretlen személy vagy más ismert személy ellen került-e sor; illetve, hogy a vádlottal szemben a bűncselekmény megalapozott gyanújának közlése, gyanúsítottkénti kihallgatása megtörtént-e. Az ítélet tábla azért kíván különösen ezen eseti döntésre rámutatni, mert az abban foglaltak a jelen eljárás során felmerült körülményekkel gyakorlatilag teljesen azonosak.

A nyomozó hatóság 2012. február 6. napján tette meg a feljelentését az ügyben, többek között vádlott neve vádlottal szemben is. Az eljárás lefolytatása során a vádlottat tanúként hallgatták ki 2012. június 28. és 2012. november 30. napja között számos alkalommal, majd 2014. március 31. napján és 2014. május 6. napján is. Ezen tanúkihallgatások mindvégig szorosan a cégnév 1.. működéséhez, a gabonafelvásárláshoz és értékesítéshez, a számlázások körülményeihez, illetőleg a vádlottnak a cégben betöltött szerepéhez kapcsolódtak. Ebből megállapíthatóan tehát ezen tanúkihallgatások kifejezetten az ügy előbbre vitelét célzó érdemi eljárási cselekmények voltak, mégpedig olyanok, amelyek ténybeli alapja azonos volt az utóbbi vád tárgyává tett cselekmény ténybeli alapjával és meghatározott személy - a vádlott - vonatkozásában kívánták tisztázni az említett tények bekövetkezésében, előidézésében játszott szerepét. Az eljárási cselekmények tehát egyértelműen alkalmasak voltak a bűncselekmények elévülésének félbeszakítására. Ezt követően került sor a vádlottnak a 2016. augusztus 18. napján történő gyanúsított ki hallgatására, majd 2016. december 9. napján a vádemelésre, mely eljárási cselekmények az elévülést ugyancsak félbeszakítják. Mindezekből következően az állapítható meg, hogy a vádlott terhére rótt egyik bűncselekmény büntethetősége sem évült el.

Az ítélet tábla nem osztotta azon védői érvelést sem, miszerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan lenne. A felmentés érdekében bejelentett fellebbezések lényegében a bizonyítékok mérlegelése ellen irányultak, mert azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösséget tagadó vallomásaival szemben ítéleti tényállását elsősorban az őt terhelő tanúk vallomásaira, valamint az igazságügyi könyvszakértői véleményben foglaltakra alapította. A védekezés lényege gyakorlatilag az volt, hogy 2010. szeptember 29. napját megelőzően a vádlott tanú 1 strómanja volt, míg azt követően a bűncselekményt már el sem követhette, mert akkor a céggel már tanú 2 foglalkozott, ő volt a cég ügyvezetője. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a vádlottnak az eljárás során tett ténybeli beismerő vallomására, melyre figyelemmel azt lehet megállapítani, hogy a vádlott már az adóhatósági eljárásban is kifejezetten elismerte a bizonylatok kiállítását és az ellenértékek átvételét. Arra pedig egyetlen esetben sem hivatkozott, hogy az értékesítési számlák közül bármelyik is fiktív lenne. E tekintetben az elsőfokú bíróság arra volt figyelemmel, miszerint a cégnév 1.-vel üzleti kapcsolatban álló gazdasági társaságok ügyvezetői túlnyomó részben a vádlottat nevezték meg, mint olyan személyt, akivel üzleti kapcsolatban álltak. Megjegyzendő, hogy 2010. év IV. negyedéve vonatkozásában - amikor papíron már tanú 2 volt a

kft. ügyvezetője - a cégnév 1. összesen hat üzleti partnerrel állt kapcsolatban. Ezek közül a cégnév 5.. képviselőre jogosult tagja, a cégnév 3. ügyvezetője, valamint az cégnév 6. ügyvezetője is egyöntetűen akként nyilatkoztak, hogy vádlott neve vádlottal álltak üzleti kapcsolatban. A maradék három partner közül a cégnév 7. ügyvezetője,, illetőleg a cégnév 2. tagjai nem tudták megnevezni, hogy kivel álltak üzleti kapcsolatban, tanú 3 pedig tanú 1t nevezte meg kapcsolattartóként. A legjelentősebb összegű forgalmat ugyanakkor a vádlott irányítása alatt álló cég az előbbi cégekkel bonyolította le, azaz azokkal, melyek ügyvezetői akként nyilatkoztak, hogy a kapcsolatot a vádlottal tartották. Ezen adatok is alátámasztják az elsőfokú bíróság által mérlegelés útján tett azon megállapítást, miszerint a cégnév 1. 2010. szeptember 29-i átadása is csak papíron történt meg tanú 2nak, a cég tényleges irányítását továbbra is vádlott neve vádlott végezte. E tekintetben tehát az elsőfokú bíróság a széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján beszerezett, és rendelkezésére álló bizonyítékokat maradéktalanul megvizsgálta, azokat hiánytalanul mérlegelési körébe vonta. Összességében tehát kellő indokát adta annak, hogy a vádlott bűnösséget tagadó védekezését miért vetette el, részletesen és kimerítően indokolta, hogy a megállapított tényállást milyen bizonyítékok alapján állapította meg.

A Be. 78. § (3) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért az ezt támadó vádlotti és védői fellebbezések nem vezethettek eredményre.

Ugyancsak nem találta alaposnak az ítéletábla azon védői hivatkozást, miszerint a [megye neve] Megyei Főügyészség azon álláspontja, amelyre figyelemmel a társasági adó, a munkáltatással kapcsolatos járulékok és járulékbavallások vonatkozásában a büntetőeljárást megszüntette, alkalmazandó kell, hogy legyen az általános forgalmi adó tekintetében is. A társasági adó fizetési kötelezettség célja a jogi személy által végzett gazdasági tevékenységből keletkező nyereség megadóztatása. A nyereség megállapítása nem lehetséges ugyanakkor az anyagi jellegű ráfordítások teljes körű és kétséget kizáró módon történő bizonyítása nélkül. Ezzel szemben az általános forgalmi adó az értékesítés után fizetendő, az adóalapot az adózó pedig a beszerzésre fordított költségek összegével csökkentheti. Az általános forgalmi adó és a társasági adó jogi megítélése azonban ezen a ponton eltér, hiszen míg a nyereség kizárólag csak az értékesítés és a beszerzés pontos adatainak ismeretében állapítható meg, addig az általános forgalmi adó fizetési kötelezettség mindenképpen bekövetkezik a termékértékesítésből befolyt bevétel kapcsán. E tekintetben pedig a vádlott nem mentesülhet az általános forgalmi adó bevallási és befizetési kötelezettsége alól pusztán azért, mert a beszerzéssel kapcsolatosan túlnyomó részt nem állnak rendelkezésre számlák, sem egyéb okiratok, amelyek hitelt érdemlően alkalmasak a beszerzett áru mennyiségének és értékének igazolására. Ellenkező jogértelmezés oda vezetne, hogy az adózónak egyetlen beszerzési számlát sem kellene lekönyvelnie, a "feketén" beszerzett termékek kifizetésével kapcsolatosan felmerült összeget pedig kiadásként szerepeltethetné a könyvelésben és ezáltal gyakorlatilag teljes egészében mentesülhetne az általános forgalmi adó fizetési kötelezettség alól, jogosulatlan nyereségre téve szert.

Mindezekre figyelemmel tehát az ítéletábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, és cselekményeit is túlnyomó részt a törvénynek megfelelően minősítette.

Részben tévesen minősítette ugyanakkor az elsőfokú bíróság a II. ítéleti tényállási pontban szereplő cselekményt, amikor a bűncselekmény törvényi minősítéseként kizárólag az 1978. évi IV. tv. 289. § (1) bekezdés a) és b) pontját hívta fel, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság által is megállapított

irányadó tényállás szerint a vádlott az általa vezetett társaság vagyoni helyzetének áttekintését, ellenőrzését 2009 és 2010 üzleti éveket érintően teljes mértékben meghíúsította. Erre figyelemmel az általa megvalósított bűncselekmény az 1978. évi IV. tv. 289. § (1) bekezdés a) és b) pontjain túlmenően a (4) bekezdés b) pontja szerint is minősül, ezért az ítélet tábla a bűncselekményt ekként minősítette.

E tekintetben az ítélet tábla nem osztotta a főügyész azon álláspontját, miszerint a bűncselekmény nem folytatólagos, hanem 2 rendbeli. Az ítélet tábla korábbi eseti döntéseiben arra az álláspontra helyezkedett, hogy kétségtelen ugyan, miszerint az elkövetési időszakok a számvitel rendje megsértése esetében mindig egy adott üzleti évre vonatkoznak, ez azonban nem zárja ki a folytatólagos elkövetést. A könyvelés egy folyamatos tevékenység, és az adóbevallásoktól - amik egy-egy határidőhöz köthetők - eltérően nincs olyan időpont, amikor ezért számot kellene adni, folyamatosan, egész éven át, a törvényes rendelkezéseknek megfelelően kell a tevékenységet, azaz a számvitelt, könyvelést ellátni. Az 1978. évi IV. tv. 289. § (4) bekezdés a) pontja az adott üzleti évhez igazodik. A vádlott a számvitel rendjének megsértése büntetettét két egymást követő üzleti év vonatkozásában követte el. Az üzleti évek egymás utánisága engedett következtetni arra, hogy egy bűncselekményt egységes akaratelhatározással, rövid időközönként valósítottak meg, ezért az 1978. évi IV. tv. 12. § (2) bekezdése szerint itt folytatólagos elkövetés állapítható meg (Szegedi Ítélet tábla Bf.III.705/2016/19. és Bf.III.122/2017/13.).

Szintén a bűncselekmények törvényi minősítése kapcsán észlelte az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság jogi indokolása több ponton hiányos volt. Ekként nem adta indokát annak, hogy a vádlott cselekvősege miatt valósította meg a számvitel rendjének megsértése büntetettét, illetőleg az adócsalás tekintetében elmulasztotta tisztázni, hogy a vádlott azt tettesként, avagy közvetett tettesként valósította-e meg. Ugyancsak elmaradt annak vizsgálata, hogy az elkövetés idején hatályban volt, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény rendelkezéseinek megsértése megállapítható-e. Erre figyelemmel az ítélet tábla az ítélet jogi indokolását az alábbiak szerint kiegészítette:

A számvitel rendje megsértése büntetnének tettese az a személy, akire a számviteli törvény hatálya kiterjed, gazdálkodó szervezet esetében elsősorban a képviselő felel a számviteli szabályok megtartásáért. A képviselő rendszerint a gazdálkodó szerv vezetője, aki közreműködött (könyvelőt) vesz igénybe törvényi kötelezettségeinek teljesítése érdekében. A bűncselekmény csak szándékosan valósítható meg, ugyanis az elkövető tisztában van azzal, hogy a számviteli törvény hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységet folytat, az ebből eredő kötelezettségeit is ismeri, de azok teljesítését egészében vagy részben szándékosan elmulasztja. Amennyiben a gazdálkodó szervezet vezetője közreműködő segítségével teljesíti kötelezettségeit, az esetben köteles a közreműködő (könyvelő) folyamatos ellenőrzését, illetőleg utasításokkal való ellátását akként biztosítani, ahogy ez az adott helyzetben általában elvárható. A bűncselekmény elkövetési magatartásai a törvényi kötelezettségekhez igazodnak, így beszámoló készítési, könyvvézetési, könyvvizsgálati kötelezettség, illetőleg a bizonylati rend megsértése. Jelen esetben a vádlott beszámolási kötelezettségének nem tett eleget. Ezen kötelezettség alapján a gazdálkodó működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről a naptári év könyveinek lezárását követően a törvényben meghatározott könyvvézetéssel alátámasztott beszámolót köteles készíteni. A bizonylati rend alapja a bizonylati elv, melynek értelmében minden gazdasági műveletről, eseményről bizonylatot kell kiállítani. A gazdasági műveletek folyamatát tükröző összes bizonylatot a könyvviteli nyilvántartásokban kell rögzíteni, melynek alapja csak a szabályszerűen kiállított bizonylat lehet.

Az adócsalás büntetével kapcsolatosan megállapítható, hogy a cégnév 1. ügyvezetője 2010.

szeptember 29. napjáig vádlott neve vádlott, azt követően tanú 2 volt. Az adó bevallásával és megfizetésével kapcsolatos kötelezettségek szempontjából közömbös, hogy a tényleges gazdasági tevékenységet ki végzi, a tettesi magatartást csak az erre törvénynél fogva kötelezett - azaz jelen ügyben az ügyvezető - fejtheti ki. Ugyanakkor a gazdasági tevékenységet ténylegesen irányító személy a társaság gazdasági tevékenységében részt nem vevő, arról érdemi információval nem rendelkező és döntési jogosultsággal nem bíró, ezáltal megtévesztett ügyvezető személyét felhasználva mint közvetett tettes valósítja meg az adócsalás bűncselekményét (BH2010. 319).

Következetes a bírói gyakorlat a tekintetben is, miszerint az adócsalást közvetett tettesként vagy bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége nyilatkozattételre (BH2013.200).

A fent kifejtettek alapján megállapítható, hogy a vádlott azt követően, hogy 2010. szeptember 29. napján a vállalkozást értékesítette, az utolsó negyedévre vonatkozóan az adócsalás büntettét mint az 1978. évi IV. tv. 20. § (2) bekezdése szerinti közvetett tettes valósította meg.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) rendelkezéseinek vizsgálata során az volt megállapítható, hogy a vádlott a 14. § (1) bekezdésének a)-h) pontjaiban felsorolt kötelezettségeit, elsősorban a c) pont szerinti bevallási és a d) pont szerinti adófizetési kötelezettségeket szegte meg, melyeket a 31. § (1) bekezdésében és a 35. § (1) és (2) bekezdéseiben is szabályoz a törvény. Ezen túlmenően megszegte a 44. § (1) és (2) bekezdése szerinti bizonylatkiállítási, könyvvezetési és nyilvántartási, valamint a 47. § (1)-(3) bekezdéseiben szabályozott bizonylat megőrzési kötelezettségeit is. Ugyanezen törvény 1. számú mellékletének B/1. pontja tartalmazza az adóbevallás határidejére vonatkozó rendelkezéseket.

Figyelemmel azon körülményre, hogy a jogerős elbíráláskor - 2018. január 1. napjától - már hatályban volt az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény, így az ítéletábrának azt is vizsgálnia kellett, hogy az új jogszabály tartalmaz-e olyan rendelkezéseket, amelyek alapján esetlegesen a vádlott terhére rótt valamely cselekmény már nem bűncselekmény. Ehhez képest az állapítható meg, hogy az új törvény a vád tárgyává tett cselekmények tekintetében nem tartalmaz eltérő rendelkezéseket. Ezen jogszabály 49. §-a, 58. §-a, 59. §-a, 77. §-a, 78. §-a, továbbá 2. számú mellékletének B) pontja lényegében azonosan szabályozza a vádlott kötelezettségeit az elkövetés idején hatályban volt Art.-vel, melyre figyelemmel a vádlott büntetőjogi felelőssége a terhére megállapított cselekmények vonatkozásában továbbra is fennáll.

Az adócsalás bűncselekményénél a rendbeliség és a folytatólágosság vonatkozásában az ítéletábra úgyszintén indokoltnak tartotta a jogi indokolást kiegészíteni. Eszerint az 1978. évi IV. tv. 310. §-ában meghatározott adócsalás rendbelisége kizárólag az érintett adó- és járuléknemek számához igazodik. Ugyanarra az adónemre elkövetett bűncselekmények az 1978. évi IV. tv. 12. § (2) bekezdése által felsorolt feltételek fennállása esetén a folytatólágosság törvényi egységében értékelendők (Kúria Bpkf.III.696/2016/3.). A Kúria ezen eseti döntése összhangot mutat az elsőfokú bíróság által hivatkozott BH2004. 270 számú eseti döntéssel, ezért azt - a főügyészi indítvánnyal ellentétben - az ítéletábra az ítélet jogi indokolásából nem tekintette mellőzendőnek.

Ugyancsak a bűncselekmények törvényi minősítéséhez tartozik az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság több, általa alkalmazott jogszabályhelyet is elmulasztott e tekintetben feltüntetni, így a folytatólágosságra vonatkozó 1978. évi IV. tv. 12. § (2) bekezdését, az üzletszerűségre vonatkozó 1978. évi IV. tv. 137. § 9. pontját, illetőleg a minősítést megalapozó elkövetési értéket meghatározó 1978. évi IV. tv. 138/A. § d) pontját, ezért azokat a másodfokú bíróság pótolta.

A büntetés kiszabása körében az ítéletábra további súlyosító körülményként értékelte a vádlott terhére a számvitel rendje megsértése bünteténél a két elkövetési magatartással való elkövetést, valamint az üzletszerű elkövetést az adócsalás bünteténél, tekintettel arra, hogy az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. tv. szerint az üzletszerűség még nem volt minősítő körülmény. További enyhítő körülmény a vádlott javára a hosszú ideje büntetőeljárás hatálya alatt állás.

Az így kiegészített bűnösségi körülmények alapul vételével nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az 1978. évi IV. tv. 37. §-ában foglalt büntetési célok elérése érdekében a vádlottat halmazati büntetésül - melynek jogszabályi alapjára, az 1978. évi IV. tv. 85. § (1), (2) és (3) bekezdésére elmulasztott hivatkozni - börtönbüntetésre, közügyektől eltiltásra és gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra ítélte. Figyelemmel a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre, valamint a megvalósult bűncselekmények tárgyi súlyára, a kiszabott büntetések arányosak, azoknak sem lényeges enyhítése, sem lényeges súlyosítása nem indokolt. E körben az ítéletábra észlelte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen tüntette fel a középértékre vonatkozó jogszabály hivatkozást, amely helyesen az 1978. évi IV. tv. 83. § (2) bekezdése, illetőleg a középérték helyesen - 6 év 6 hónap helyett - 7 év. Ezzel összefüggésben is jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a büntetés enyhítése nem jöhet szóba, hiszen a bűncselekmények elkövetése óta bekövetkezett jelentős mértékű időmúlást az elsőfokú bíróság már megfelelően értékelte akkor, amikor jóval a középérték alatti tartamú szabadságvesztés büntetést szabott ki.

Mellőzte továbbá az ítéletábra a szabadságvesztés büntetés időtartamára vonatkozóan a Btk. 34. §-ára történő hivatkozást, mint oda nem illőt, figyelemmel arra, hogy az 1978. évi IV. tv. 34. §-a mással, az elévüléssel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz, illetőleg a szabadságvesztés büntetés időtartamának jogszabályi rendelkezését az elsőfokú bíróság korábban már felhívta, amikor az 1978. évi IV. tv. 40. § (1) bekezdését megjelölte.

Ugyancsak tévesen jelölte meg az elsőfokú bíróság a büntetés végrehajtási fokozatának jogszabályi alapját, amely helyesen az 1978. évi IV. tv. 43. § a) pontja.

Elmulasztotta továbbá az elsőfokú bíróság megjelölni a vagyoneklobzásra vonatkozó rendelkezésének jogszabályi alapját, amely az 1978. évi IV. tv. 77/B. § a) pontja, ezért azt az ítéletábra pótolta.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottal szemben 468.159.000.- forint erejéig rendelt el vagyoneklobzást. Ezen összeg az ítéleti tényállásban megállapított teljes vagyoni hátrány összege. Ugyanakkor a Kúria 95/2011. BK véleményének III. pontja szerint a kétszeres elvonás tilalmára tekintettel akkor, ha a kiesett bevétel megfizetésére, a jogosulatlanul igénybe vett kedvezmény, illetve a jóváhagyott céltól eltérően felhasznált pénzeszközök visszafizetésére az annak kapcsán eljárni jogosult hatóság az elkövetőt vagy azt a gazdálkodó szervezetet, amely azzal gazdagodott, már kötelezte, nincs helye a vagyoneklobzás alkalmazásának. Amennyiben a kötelezés nem éri el a bíróság által megállapított bevételkiesést, jogosulatlanul igénybe vett kedvezményt, illetve a jóváhagyott céltól eltérő felhasználás mértékét, az intézkedést - az egyéb feltételek fennállása esetén - a fennmaradó részre kell alkalmazni.

Tekintettel arra, hogy a már fentiekben hivatkozottak szerint a cégnév 1-t az arra jogosult hatóság 407.756.000.- forint adókülönbözlet megfizetésére kötelezte, így a vagyoneklobzást a megállapított bevételkiesés fennmaradó részére kellett alkalmazni, ezért az ítéletábra a vádlottal szemben

alkalmazott vagyonekobbás összegét 60.403.000.- forintra leszállította.

Észlelte az ítéltábla, hogy az első fokú eljárás során felmerült bűnügyi költség összegét az elsőfokú bíróság számítási hiba folytán tévesen állapította meg, a helyes összeg 1.253.848.- forint. Az eltérés abból adódik, hogy a költségjegyzék 13. tételszáma alatt feltüntetett 16.575.- forint bűnügyi költség helyesen 15.285.- forint volt. Nem adta ugyanakkor indokát az elsőfokú bíróság annak, hogy mi alapján kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költségből 500.000.- forint megfizetésére, illetőleg mi alapján vont le azt a következtetést, hogy a további bűnügyi költség az állam terhén marad. Az ítéltábla álláspontja szerint nem merült fel semmilyen olyan körülmény, amelyre figyelemmel a bűnügyi költség bármely részét az államnak kellene viselnie, ezért a Be. 338. § (1) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy - a bűnügyi költség helyes összegének megállapítása mellett - a teljes összeget a vádlott köteles megfizetni az állam javára.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság mind a vádlott terhére, mind a javára bejelentett fellebbezéseket alaptalannak ítélte, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét - azt hivatalból is felülbírálv - a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak alapján megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. Észlelte az ítéltábla, hogy a bűnjelekről történő rendelkezés körében az elsőfokú bíróság tévesen tüntette fel a CK8EA 5899662 sorszámu egyszerűsített számlát tartalmazó nyomozati irat sorszámat, ezért azt a rendelkező részben foglaltak szerint helyesbította.

, 2018. február 20.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Dániel s. k.
előadó bíró

Dr. Benedek Tibor s. k.
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.III.515/2017/7. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 13.B.426/2016/25. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2018. február 20.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke